

VG 1 Bygg- og anleggsteknikk

Blikkenslager

– Jeg gikk førsteåret videregående på allmennfag på Ringve. Det er greit med teori. Favorittfaget mitt er matte og geometri, men å sitte ved en pult blir for passivt, jeg må gjøre noe med hendene. Derfor ville jeg prøve noe praktisk. Jeg var på Opp-læringsdagene og ble inspirert til å prøve blikkenslageryrket. Jeg hadde vært borti litt platearbeid før også, så jeg valgte om til tekniske bygg-fag på Tiller og videre til blikkenslager det andre året, forteller Erik som er fra Flatåsen.

Mye håndverk i faget

– Jeg lærte mye om det grunnleggende i faget på skolen. Førsteåret holdt vi på med flere fag. Jeg husker jeg var innom på andreåret på blikkenslagervalget og så på hva kompisene mine holdt på med der, var veldig nysgjerrig på det. Valget av blikkenslager falt bare helt naturlig. Jeg liker at det er mye håndverk i faget. Du starter med plater på 2 meter x 1,25 meter og former ting ut fra det. Hvert bygg er forskjellig, så det er mye tankevirksomhet ved hvert jobboppdrag. Det var dette jeg falt for.

Lærte mye om det grunnleggende

– Det andre året hadde vi mange oppgaver innenfor blikkarbeid. Vi prøvde oss på utforming fra grunnen av, bl.a. av kanaler til ventilasjon som i dag ofte er ferdigprodusert for byggene. Vi prøvde oss både på ute- og inneoppdrag. En utfordring var sinkbåndteking i overgang vegg til tak. Sink er et skjørt materiale. Det må en behandle forsiktig. Da er falsing en skikkelig stor utfordring. I innearbeid laga vi en rund ventilasjonskanal i mange deler og med overganger. Da er også falsingen en spesiell utfordring, forteller Erik. – Blikkarbeidet kan kreve både millimeternøyaktighet og det kan ha rom for mer skapende tilpassing. I pirkarbeid er det en stor fordel å ha lært faget fra grunnen av.

Utplassering og lære hos Dahle Blikk

– Utplasseringene mine fra skolen var hos Dahle Blikk. Her har jeg trivdes godt fra første dag, for jeg fikk være med på hele prosessen fra måltaking til opplaging og montering. Denne friheten setter jeg stor pris på. Jeg har vært her



Erik Aarvik Kjeserud

hele læretiden fram til jeg tok fagbrevet i sommer. Arbeidsmiljøet her er rett og slett godt.

På mange tak

– I læretiden har jeg vært på mange tak i Trondheim by. Det har vært stor variasjon i oppdragene, men mest uteoppdrag. Vi hadde blikkenslagerarbeidet på Balders Terrasse på Strindheim. Det dreide seg om gesimsbeslag, vindusbeslag, mye takrenner og nedløp, mange etasjeskiller mellom panel. I oppgangene laga vi listverk og omramming av dører. Et annet stort oppdrag var et vannreservoar på Uglå. Et firkantutbygg skulle tekkes med kobber – veggene, taket og det hele.

Mye kobberarbeid

Det har vært mye kobberarbeid. Kobber er et artig materiale å jobbe

med. Det lar seg lett bøye og klippe og false. Og så er det veldig holdbart. Et kobbertak hvor det er gjort godt håndverk kan holde i hundre år. Taket på Domkirka er tekt med kobber. Det er taket på slottet også. Det ville være en drøm å få prøve seg på et kirketak, sier Erik.

Seks kobbhus

– På Trondheim Katedralskole var det seks kobbhus på taket som skulle tekkes. Det var en spesiell jobb, for taket var buet. Utfordringen var å få det tett. Jeg har ellers vært borti det meste av utearbeid: pipebeslag, luftehatter, soilrør, legging av helt tak av takstein, diverse beslag, takrennesystem (både ferdiglagede og sjøllagede). Inngangspartiet på Sintef skulle tekkes med gul plate. Det ble veldig fint. Ventilasjon har jeg også vært borti, bl.a. på et kjøkken på Leangen Travbane.

Båndteking av tak

Båndteking av tak liker jeg veldig godt. Å få det til å bli tett og fint. Alle beregningene som må til så det blir rett. Og så blir det så bestandig og fint at det overgår alt annet. Det er utrolig hvordan blikk harmonerer med tre og stein når det er utformet på en god måte, sier Erik.

Mer utdanning?

– Nå har jeg fagbrevet, en utdanning å bygge videre på. Jeg trives veldig godt i faget. Jeg har tenkt litt på videre utdanning etter hvert. Å ta mesterbrev og teknisk videreutdanning. Akkurat nå jobber jeg på et kjøpesenter i Molde. Jobber lange dager og tjener godt med penger.

praktiske opplysninger:

1. Får alle som går ut fra skolen læreplass?

Alle som har søkt om læreplass, og har bestått vg2 har fått plass.

2. Hvordan går du fram for å få læreplass?

Du søker om ansettelse som lærling hos en av kontorets medlemsbedrifter. Du må ha bestått vg1 Bygg- og anleggsteknikk og vg2 Klima-, energi- og miljøteknikk først.

3. Må man flytte for å få læreplass?

Nei, det er stort behov for faglært arbeidskraft i alle opplæringskontorets fag, så det er gode muligheter i nærmiljøet for de fleste.

4. Hvordan er jobbutsiktene i faget?

Veldig gode, som for de fleste byggfagene. Prognosene framover tyder på høy aktivitet i byggebransjen, og behovet for fagarbeidere er stort.

5. Hvordan er mulighetene til videre utdanning i faget?

Veldig gode, enten du ønsker en ytterligere teoretisk utdanning, eller vil gå videre i faget. Etter avlagt svenneprøve kan du ta videreutdanning til mester. Med en fullført fagutdanning kan du gå toårig teknisk fagskole, eller ta allmennfaglig påbygging og få studiekompetanse for videre studier på universitet eller høyskole.

6. Hvordan blir du som lærling fulgt opp i bedriften?

De fleste bedriftene har relativt få ansatte. Det betyr at lærlingen og de øvrige ansatte får et tett og personlig forhold. For øvrig fører opplæringskontoret tilsyn med opplæringen som blir gitt, og kaller inn til de obligatoriske kursene.

7. Hvem holder arbeidet, verktøy og annet nødvendig utstyr?

Både verktøy og arbeidstøy holdes av bedriften. Lærlingen er å betrakte som en ordinær ansatt i denne sammenheng.

Opplæringskontoret for kobber- og blikkslagerfag



Lisbeth K. Schjelde

Besøksadresse:

Pirsenteret inngang E, 4. etg.

Kontortelefon: 73 87 10 28

Mobil: 488 82 672

E-post: lisbeth.schjelde@olk.no

lisbeth.schjelde@olk.no

Taktekkerfaget

Taktekking kan legges som helteking og som overlappsteiking. Sistnevnte brukes, med papp, skifer, torv eller takstein, på hellende tak. På tak med lite fall brukes også helteking, der man med liming, sveising eller falsing oppnår en ubrutt og vanttett flate.

Taktekkeren utfører teking og isolering av byggverk og tunneller. Restaurering av eldre tak er et arbeidsområde som krever særskilte kunnskaper om og ferdigheter i gamle tekkemetoder. Et annet spesialisert arbeidsområde er såkalt membranisolering eller teking under grunnnivået.

Isolatørfaget

Isolatøren isolerer varme- og sanitæranlegg, kjøle- og fryseanlegg og alle typer beholdere og flater mot varme, kulde, fuktighet og brann. I tillegg lager isolatøren utvendig beskyttelse mot mekaniske og klimatiske påvirkninger av andre typer konstruksjoner. Arbeidet foregår på bygg og anlegg i industrien og om bord i skip og i off-shore- og onshoreinstallasjoner.

I sitt arbeid må isolatøren følge sikkerhetsbestemmelser for arbeid i høyden og med maskiner. Dessuten er det viktig å bruke kroppen riktig for å beskytte seg selv og andre mot helserisikoer.

Blikkenslagerfaget er et gammelt håndverk med tradisjoner tilbake til tida da menneskene tok metallene i bruk. Man arbeider med fasadekonstruksjon, takteking og miljø i alle typer ventilasjon. Arbeidet foregår på verksteder og byggeplasser.

– De som velger dette faget må besitte tekniske kunnskaper, ha et godt håndlag og ikke minst praktisk og estetisk sans, sier daglig leder Lisbeth Schjelde.

Kobber og blikkslagerprodukter kan spores langt tilbake. I Norge har en fra tida rundt år null

funnet kjeler, kar og øser av kobber. Fra 1800-tallet utviklet faget seg i retning av å bli et bygghåndverksfag.

I dag består det av tre områder: tak, fasade og ventilasjon.

Tak omfatter tilvirking og montering av beslag og takrenner, samt teking av tak-

flater med takstein, skifer og plater av metall.

Fasadearbeid stiller store krav til nøyaktighet. Fasader er synlige for alle, derfor er det viktig at arbeidet utføres nøyaktig og utifra estetiske hensyn, slik at byggets ytre er funksjonelt og virker tiltalende.

Ventilasjon blir en stadig viktigere del av hverdagen.

Blikkslageren lager og monterer ventilasjonskanalene for transport av luft i offentlige og private bygg, anlegg og boliger.